

Nke Nke Asatọ Bụ Otu n'ime Asaa — Nọmba Ato

Daniel Abụọ

Jeff Pippenger

2023-09-17

Ajuju anyị ga-achọ idozi n'isiokwu a bụ otú mkpọtụ mbụ e kwuru banyere alaeze nke amụma Akwụkwọ Nsọ n'isi nke abụọ nke Daniel si kwekọọ na mkpọtụ ikpeazụ e kwuru banyere alaeze nke amụma Akwụkwọ Nsọ n'Isi nke iri na asaa nke Mkpughe. Ebumnobi m bụ ibulite ufodu ajuju gbasara ihe n'ezio kwu a na-akowaputa n'ihe oyiyi Nebukadneza, nakwa onodu ndi osu uzọ ahụ ji, bụ na akuko ihe mere eme ha nochiri anya oge nkume ahụ ga-akụ ukwu ihe oyiyi ahụ.

Sista White kowara na anyị erutela n'ókè ebe “a na-anochi oru nsọ nke Chineke anya site n'ukwu oyiyi ahụ nke agwakotara igwè na urọ apiti,” nke o gara n'ihu kowaa di ka “ngwakota nke aghugho uka na aghugho ochichi.”

“Anyị abiala n'oge a na-anochi oru nsọ nke Chineke anya site n'ukwu ihe oyiyi ahụ, nke e jikotara igwè na urọ a gwakotara agwakota. Chineke nwere ndi nke Ya, ndi a hoputara, ndi nghota ha ga-adị nsọ, ndi na-ekwesighi igho ndi na-adighi nsọ site n'itinye n'elu ntala ahụ osisi, ahijia akoro, na mkpuru oka akoro. Mkpuruobi o bula nke na-eguzosi ike n'iwu Chineke ga-ahụ na ihe puru iche na-ekewa okwukwe anyi bu Sabbath ubochi nke asaa. O buru na ochichi ga-asopuru Sabbath dika Chineke nyere iwu, o ga-eguzo n'ike Chineke ma n'igbachitere okwukwe ahụ e nyefere ndi nsọ otu ugboro. Ma ndi ndoro ndoro ochichi ga-akwado sabbath ugha ahụ, ha ga-agwakotakwa okwukwe okpukpe ha na idebe nwa a nke papacy, na-etinye ya n'elu Sabbath nke Onyenwe anyi doro nsọ ma gozie, kewapu ya iche ka mmadu debe ya nsọ, dika ihe iriba ama di n'etiti Ya na ndi Ya ruo puku ogbo. A na-anochi ngwakota nke nka uka na nka ochichi anya site n'igwe na urọ ahụ. Njiko a na-eme ka ike niile nke uka dikwu adighi ike. Inye uka ikike nke ochichi a ga-eweta nsonaazu ojoo. Umụ mmadu foro nke nta ka ha gafee okè ogologo ntachi obi Chineke. Ha etinyela ike ha n'ihe ndoro ndoro ochichi, ma jikoo onwe ha na papacy. Ma oge ga-abia mgbe Chineke ga-ata ahuhu ndi mebiri iwu Ya efu, oru ojoo ha ga-alaghachikwa n'isi ha.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 4, 1168.

Oge nke anyi abatala n'ime ya, mgbe oru nsọ nke Chineke na-agwakota ochichi uka na ochichi steeti, bu nkowa nke oge na-aga n'ihu n'usoro. O na-ekwu na ngwakota ahụ “na-eme ka ike nile nke uka diriwanye adighi ike,” nakwa na o “ga-eweta nsonaazu ojoo,” ma na “oge ga-abia mgbe Chineke ga-ata ndi ahụ ahuhu bu ndi mebiri iwu Ya n'efu.”

Ngwakota choochi na ochichi nke na-eme ka ike choochi diri nwayoo bu nkowa nke choochi Pegamos, ebe ijikota aghugho choochi na aghugho ochichi nochiri anya ndapu ahụ nke na-ebute mkpughe nke nwoke mmehie. Pegamos na eze ukwu nke na-anochi anya nkwekorita n'etiti Kraistianiti na ikpere arusi na-eme n'ime alaeze nke anọ nke Daniel abuo. A nochiri anya

nkwekorita ahụ na Daniel abụọ site n'iji okwu ahụ bụ “urọ.”

Gị, eze, hụrụ, ma lee, nnukwu oyiyi. Nnukwu oyiyi a, nke ihè ya mara mma nke ukwu, guzo n'ihu gị; ọdịdị ya kwa dị egwu. Isi oyiyi a bụ ọlaedo ọma, ara ya na ogwe aka ya bụ ọlaocha, afọ ya na apata ukwu ya bụ ọla kopa, Ukwu ya bụ ígwè, ukwu ukwu ya kwa bụ akụkụ ígwè, akụkụkwa urọ. Gị nọ na-ele, ruo mgbe a kpọtara nkume n'emeghị ya site n'aka mmadụ, nke tiri oyiyi ahụ n'ukwu ukwu ya ndị bụ ígwè na urọ, ma kirie ha iberibe. Daniel 2:31–34.

Ka nkọwa Daniel na-aga n'ihu, ọ bughizi “urọ” kama ọ ghọrọ urọ ruru unyi ma ọ bụ “urọ apiti.”

Ma dika i hụrụ ukwu na mkpisi ukwu ya, akụkụ ha bụ urọ nke onye ọkpụ ite, akụkụ ha bụkwa ígwè, a ga-ekewa alaeze ahụ; ma ike ígwè ahụ ga-adị n'ime ya, n'ihu na i hụrụ ígwè ahụ ka e jikọtara ya na urọ apiti. Daniel 2:41.

Urọ dị ọcha nke bụ urọ nke Ọkpụ ite ahụ gbanwere bụ urọ apiti. Chineke bụ Ọkpụ ite dị nsọ, ọrụ Ya adighikwa abụ apiti ma ọli.

Ma ugbo a, O Onyenwe anyi, i bụ Nna anyi; anyi bụ urọ, gi onwe gi kwa bụ ọkpụ ite anyi; anyi nile bụkwa ọrụ aka gi. Aizaya 64:8.

N'akụkọ ihe mere eme nke Rom ndị ọgọ mmuo, choochi nke Smina bụ urọ dị ọcha. N'akụkọ ihe mere eme nke Pegamos, nke bụ alaeze nke anọ n'ime Daniel abụọ, urọ ahụ na-agbanwe ghọọ urọ apiti. Ihe a kpọrọ na mbụ n'amaokwu ahụ naanị “urọ”, ma emesia “urọ onye ọkpụ ite”, na-agbanwe ghọọ “urọ apiti”, ka nkọwa ya na-aga n'ihu. Pegamos bụ ebe e mezuru mgbanwe ahụ iji kwadebe ụzọ maka Tiatira, ma ọ bụ Rom ndị popu. Mgbanwe ahụ sitere n’“urọ” ghọọ “urọ apiti” bụ ndapụ ahụ nke na-akwadebe ụzọ maka Tiatira, nke Pọl kpọrọ “ndapụ ahụ ga-ebu ụzọ bia” n'Akwukwo Ndị Tesalonaika nke Abụọ.

Ndị Millerite enweghị ike ihu ihe ọ bụla gafere alaeze nke anọ nke Rom, ha wee tụtụ anya na Ọbibia nke Abụọ nke Kraist ga-abụ ihe omume amuma na-esote, n'ihu na nkume ahụ nke na-akụ ukwu ihe oyiyi ahụ na-anochi anya Ọbibia nke Abụọ ahụ. Ma Kraist ọ guzobere alaeze n'afọ 1798? N'ezie, Ọ bịa n'Ebe Kachasi Nso n'ubochi Oktoba 22, 1844, iji nata alaeze, ma e guzobere ya n'oge ahụ?

Aziza nye nke mbụ n'ime ajuju abụọ ahụ bụ na Kraist eguzobebeghi alaeze Ya ebighi ebi n'afọ 1798. Ajuju nke abụọ, ma Kraist eguzobela alaeze Ya ebighi ebi n'ubochi Oktoba 22, 1844 ma ọ bụ na O mebeghi, aziza ya bụkwa mba.

È nwere alaeze e guzobere n'oge Rom nke ndị ọgọ mmuo? Ana m ajụ nke a n'ihu na ndị pionia ghotara alaeze nke anọ dika ibụ ma Rom nke ndị ọgọ mmuo ma Rom nke popu, nke na-akọwa afọ 1798 dika njedebe nke alaeze nke anọ, mgbe Kraist ga-eguzobe alaeze ebighi ebi. Ma akwukwo Mkpughe na-akọwa alaeze anọ ndị sochiri Rom nke ndị ọgọ mmuo.

Ọ bụrụ na alaeze nke anọ nke igwe n'ime Daniel isi nke abụọ na-anochi anya naanị Rom nke ndị ọgọ mmuo, ebe e ji urọ nke agwakotara na apiti na-anochi anya nkwekorita Constantine, ọ bụ na Kraist guzobere alaeze n'ime akụkọ ihe mere eme ahụ? Aziza ya bụ ee. N'obe, nke bụ akụkọ ihe mere eme nke Pergamos, ọ bughị Thyatira, Kraist guzobere alaeze Ya nke “amara.” E guzobere

alaeze ebighi ebi n'obe, ma ocheeze nke alaeze ahụ na-anọchi anya ocheeze a na-eguzobe n'oge mmiri ikpeazu. Ocheeze ahụ nke mmiri ikpeazu na-anọchi anya alaeze Ya nke "ebube."

"Ozi nke ndi na-eso ụzọ ahụ kwusara n'aha Onyenwe anyi bụ nke ziri ezi n'ihe niile, ma ihe omume ndi o na-atụ aka na ha na-eme ọbuna n'oge ahụ. 'Oge ahụ ezuola, alaeze Chineke adikwa nso,' bụ ozi ha. Mgbe 'oge ahụ' gwusiri—izu iri isii na itoolu nke Daniel 9, nke ga-eruo ruo n'ebe Mesaja ahụ, 'Onye E Tere Mmanụ' nọ—Kraịst anataworị mmanụ nke Mmụọ mgbe Jón mere Ya baptizim na Jodan. Ma 'alaeze Chineke' ahụ ha kwusara na o di nso ka e guzobere site n'ónwụ Kraịst. Alaeze a abughị, dika a kuziiri ha ka ha kwere, ọchichi ụwa. O bughikwa alaeze ahụ nke ga-abia n'odinihu, nke na-adighi anwu anwu, nke a ga-eguzobe mgbe 'alaeze na ọchichi, na idi ukwu nke alaeze n'okpuru eluigwe dum, ka a ga-enye ndi nke ndi nsọ nke Onye Kasị Elu;' alaeze ahụ ebighi ebi, nke n'ime ya 'ọchichi niile ga-ejere Ya ozi, na-erubekwa Ya isi.' Daniel 7:27. Dika e si eji ya eme ihe n'Akwukwọ Nsọ, a na-eji okwu ahụ 'alaeze Chineke' akọwa ma alaeze nke amara ma alaeze nke ebube. Pọl mere ka a hụ alaeze nke amara n'Akwukwọ Ozi o degaara ndi Hibru. Mgbe o gosichara Kraịst, onye aririọ ebere juputara n'omiiiko, onye 'na-enwe mmetụ n'obi n'ihia adighi ike anyi,' onyeozighi ahụ siiri: 'Ya mere, ka anyi jiri nkwa okwu biakwute ocheeze amara, ka anyi wee nweta ebere, ma chọta amara.' Ndi Hibru 4:15, 16. Ocheeze amara ahụ na-anọchi anya alaeze nke amara; n'ihia na idi adi nke ocheeze na-egosi idi adi nke alaeze. N'otutu ilu Ya, Kraịst ji okwu ahụ 'alaeze eluigwe' akọwa ọrụ amara nke Chineke n'obi mmadu."

"Ya mere, ocheeze nke ebube na-anọchi anya alaeze nke ebube; a na-ezo kwa aka n'alaeze a n'okwu Onye Nzoputa: 'Mgbe Nwa nke mmadu ga-abia n'ebube Ya, ya na ndi mmu ozi nsọ niile so Ya, mgbe ahụ O ga-anodu n'ocheeze nke ebube Ya: a ga-achikotakwa mba niile n'ihu Ya.' Matthew 25:31, 32. Alaeze a ka di n'odinihu. A gaghị eme ka o guzobe ruo mgbe ọbibia nke ugboro abuo nke Kraịst."

"Alaeze nke amara ka e hiwere ozugbo mgbe mmadu dara, mgbe e cheputara atumatụ maka mgbaputa nke agburu nwere ikpe omuma. N'oge ahụ o diri adi n'ebumnuche na site na nkwa nke Chineke; ma site n'okwukwe, mmadu puru ibu ndi nọ n'okpuru ya. Ma e hiwobeghi ya n'ezikwu ruo mgbe Kraịst nwuru. Obuna mgbe Onye Nzoputa batara n'oru Ya nke ụwa, ike ogwugwu nke isi ike na enweghi ekele nke mmadu mere ka o kwe omume na O ga-alaghachi azu n'aja nke Kalvari. N'ime Gethsemane iko nke ahuhu maa jijiji n'aka Ya. O puru obuna n'oge ahụ ihichapu ososo-ọbara n'egedege ihu Ya ma hapu agburu nwere ikpe omuma ka ha laa n'iyi n'ime ajo omume ha. O buru na O mere nke a, agaghị adi mgbaputa o bua maka ndi mmadu dara ada. Ma mgbe Onye Nzoputa nyefere ndu Ya, ma jiri ume ikpeazu Ya tie mkpu si, 'E mezuwo ya,' mgbe ahụ ka mmezu nke atumatụ mgbaputa ahụ ghorọ nke e jidesiri ike. E mere nkwa nke nzoputa e nyere di na nwunye mmehie ahụ nọ n'Iden ka o buru nke e kwadoro. Alaeze nke amara ahụ, nke dibu na mbu site na nkwa nke Chineke, ka e hiwere mgbe ahụ."

The Great Controversy, 347.

Kraịst guzobere alaeze ebighi ebi n'akuko amuma nke Rom ndi ogo mmu, o bughị n'ogwugwu Rom nke ndi popu. Ozokwa, O na-eguzobekwa alaeze nke ebube Ya n'Obibia Ya nke Abuo, nke na-agunyekwa akuko ihe mere eme nke mmiri ozuzo nke ikpeazu, mgbe a tohapuru ifufe ano nke Alakuba.

“Mmiri ozuzo nke ikpeazụ na-abiakwute ndị dị ọcha—mgbe ahụ ha niile ga-anata ya dika ọ dị na mbụ.

“Mgbe ndị mmụọ ozi anọ ahụ hapụrụ njide ha, Kraịst ga-eguzobe alaeze Ya. O dighị onye ga-anata mmiri ozuzo ikpeazụ ma e wezuga ndị na-eme ihe nile ha nwere ike ime. Kraịst ga-enyere anyị aka. Onye ọ bụla pụrụ ịbụ onye mmeri site n’amara nke Chineke, site n’ọbara Jisọs. Eluigwe nile nwere mmasị n’ọrụ ahụ. Ndị mmụọ ozi nwere mmasị.” Spalding and Magan, 3.

Mgbe a tohapụrụ ifufe anọ ahụ, Kraịst na-eguzobe alaeze Ya. Ma mmiri ozuzo ikpeazụ ahụ ma ntọhapụ nke ifufe anọ ahụ na-anọchi anya ihe omume na-aga n’ihu, ọ dighịkwa nke ọ bụla n’ime ha na-anọchi anya otu kpomkwem oge. Ifufe anọ ahụ na-anọchi anya Alakuba.

“Ndị mmụọ ozi na-ejide ifufe anọ ahụ, ndị a na-anọchi anya ha dị ka ịnyinya iwe ji, nke na-achọ ịtopụ onwe ya ma gbaa ọsọ gafee n’elu ụwa nile, na-eburu mbibi na ọnwụ n’uzọ ya.”

“Anyị ga-arahụ ụra n’ebe nnọọ nso n’ókèala nke ụwa ebighị ebi? Anyị ga-abụ ndị ume juru oyi, ndị oyi n’obi, na ndị nwurụ anwụ? Ewoo, ka anyị nwee n’ime ụka anyị Mmụọ na ume Chineke e kukuru n’ime ndị Ya, ka ha wee guzo n’ukwu ha ma dị ndụ. Anyị kwesiri ịhụ na ụzọ ahụ dị warara, na ọnwụ ụzọ ya dika mgbagwoju anya. Ma ka anyị na-agafe n’ọnwụ ụzọ ahụ dị mgbagwoju anya, obosara ya enweghị njedebe.” Manuscript Releases, volume 20, 217.

Ndị mmụọ ozi na-ejide ịnyinya iwe nke Islam nke na-achọ ịgbapụ, na-ebute ọnwụ na mbibi n’uzọ ya, n’oge ahụ a na-eku Mmụọ nke Chineke n’elu ndị Chineke. Mgbe ahụ ha eguzo n’ukwu ha wee dị ndụ. Tupu e kụọ ha Mmụọ ahụ, ndị Chineke nwurụ anwụ, n’ihi na ume nke Mmụọ ahụ na-eme ka ha bilie guzo ma dị ndụ. Mgbe Nwanyị White kwuru na anyị eruola ugbo a n’oge nke ụkwụ nke onyinyo ahụ a gwakọtara ịgwè na ụrọ apiti na-anọchite ngwakota nke ụka na ọchịchị, ịwusa mmiri ozuzo ikpeazụ ahụ ka dị n’ọdinihu.

“A ga-ezo n’ikpeazụ ga-adakwasị ndị nke Chineke. Mmụọ-ozi dị ike ga-esi n’eluigwe rịdata, a ga-emekwa ka ịhè nke ebube ya mụnye ụwa niile.” Review and Herald, Eprel 21, 1891.

E nwere olu abụọ n’ime Mkpughe iri na asatọ.

“Mgbe Jisọs malitere ozi Ya n’ihu ọha, Ọ sachapụrụ Ụlọ Nsọ ahụ pụọ n’ime mmebi nsopurụ ya nke arụsị. N’etiti omume ikpeazụ nke ozi Ya bụ nsachapụ nke ugboro abụọ nke Ụlọ Nsọ ahụ. Ya mere, n’ọrụ ikpeazụ maka ịdọ ụwa aka ná ntị, a na-eme oku abụọ doro anya nye ụka dị iche iche.” Selected Messages, akwụkwọ nke 2, 118.

Olu nke mbụ bụ oku ime ka ndị Chineke tetara n’ura, olu nke abụọ bụ oku ime ka ụmụ Chineke ndị ọzọ, ndị ka nọ na Babilon, tetara n’ura.

“E nwere ụwa nke dina n’ime ajọ omume, n’ime aghughọ na nduhie, n’ime onyinyo nke ọnwụ n’onwe ya,—na-ehi ụra, na-ehi ụra. Ọnye ka na-enwe mgbu ime mmụọ nke mkpuruobi jị kpotee ha? Olu olu ginị ka pụrụ iru ha? Uche m na-ebuga m n’ọdinihu mgbe a ga-enye ihe mgbaàmà ahụ, ‘Lee, Nwoke A Na-alụ Nwunye na-abia; pụtanụ izute Ya.’ Ma ọfọdụ ga-egbu oge inweta mmanụ maka imeju orịna ha ọzọ, ma ha ga-achoputa n’oge na-adighizi ezuru na agwa ahụ, nke mmanụ ahụ na-anọchi anya ya, abughị ihe a pụrụ inyefe.” Bible Echo, May 4,

N'akwukwọ akukū a, a juru ajuju abuo. Onye ka a na-eme ka ha nwee ihe mgbu nke mkpuruobi iji kpotee ha? Olu ole ka puru iru ha?

“Olu” nke na-eteta uwa bu olu nke abuo nke Mkpughe iri na asato nke na-akpo igwe aturu ozọ nke Chineke ka ha si na Babilon puta. Ma ndi Chineke ma uwa dum kwesikwara ka e site n'iti Mkpughe Etiti Abali kpotee ha, nke bu nani akara ozọ nke mmiri ozuzo ikpeazu.

O ziri ezi na ndi Millerite mata na n'ubochi alaeze nke anọ ahụ, Kraist ga-eguzobe alaeze ebighi ebi? Ee.

O guzobere alaeze Ya nke “amara” n'obe, nke mere n'ime akuko nke alaeze nke anọ nke amuma Baijul. Ala-eze ahụ bu Rom nke ndi ogo mmuo. N'ime Daniel isi nke abuo, o bu nnupuisi ahụ nke na-ebute uka Tajataira ka e ji mee ihe nnochianya? Ee, n'ihia na uru ahụ nke na-anochi anya ndi nke Chineke gbanwere site n'uru gho uru e jikoro na apiti. Ya mere, ole ebe Tajataira no n'ihie oyiyi ahụ? Ma o bu, o di obuna n'ihie oyiyi ahụ? A na-anochi ya anya n'ihie oyiyi ahụ, Nebukadneza na-emekwa ka eziokwu ahụ doo anya mgbe o rutere n'ogo kachasi elu nke nganga mpako ya n'isi nke anọ nke Daniel.

Eze ahụ kwuru, si, O bughị nke a Babilon ukwu ahụ, nke m wuru ka o buru ulo nke alaeze ahụ site n'ike nke ike m, na kwa n'ihia nsopuru nke ebube m? Daniel 4:30.

Nnoo nso tupu ikpe Nebukadneza nke ubochi puku abuo na nari ise na iri abuo nke ibi ndu di ka anu ohia nke ubi, o gosiputara mpako ya site n'iju ajuju ma o bu ya wuru alaeze ahụ nke bu Babilon ukwu? A kwawo n'egedege ihu nwanyị akwuna ahụ nke Mkpughe iri na asaa, “IHE OMIMI, BABILON UKWU, NNE NKE NDI AKWUNA NA NKE IHE NKWUTO NKE UWA.” Uka Rom, dika Nwanneanyi White si kpo ya, bu Babilon Ukwu. Isi olaedo ahụ di n'ihie oyiyi ahụ na-anochi anya Babilon nkiti, o na-anochikwa anya Babilon ime mmuo, alaeze nke ise nke amuma Akwukwọ Nso nke nwere njirimara puru iche nke ibu ike ahụ nke natara onya na-egbu egbu. N'Aisaja iri abuo na ato, ike popu ahụ nke a na-anochi anya di ka Taja, ga-abu onye a ga-echefu afọ iri asaa di ka ubochi nke otu eze. Babilon nkiti nke Nebukadneza nochiri anya ya natakwara onya na-egbu egbu nke a gworo mgbe e chupuru Nebukadneza n'alaeze ya ubochi puku abuo na nari ise na iri abuo. Babilon ukwu nkiti bu ihe atu nke Babilon ukwu ime mmuo, ma e wepuru alaeze ha abuo nwa oge, mesia weghachi ha ozọ. Nwanyị akwuna ahụ nke Mkpughe iri na asaa enweghi iko olaocha n'aka ya, ma o bu iko ola kopa ma o bu nke igwe; o nwere iko olaedo.

E yiwekwara nwaanyi ahụ uwe odo-uhie na uhie obara, e jikwa olaedo na nkume di oké onu ahia na pearl choo ya mma, o nwekwara iko olaedo n'aka ya, nke juputara n'ihie aru nile na adighi ocha nke ikwa iko ya. Mkpughe 17:4.

Olaedo nochiri Babilon n'ezio-oku, o na-anochikwakwa Babilon nke mmuo, alaeze nke ise n'amuma Akwukwọ Nso nke natara onya na-egbu egbu n'afọ 1798, mgbe alaeze nke isii n'amuma Akwukwọ Nso noduru n'ocheeze. Babilon n'ezio-oku di n'ihie oyiyi ahụ sochiri alaeze olaocha nke mejuputara ike abuo, ndi Midia na ndi Peshia; mpi Peshia ahụ n'Daniel asato putara n'ikpeazu ma di elu karja. Daraios onye Midia bu mpi mbu, onyeisi agha ya, Sairos, bu onye Peshia nke

ga-emesia bja n'ike mgbe eze Midia ahụ, Daraios, gachara.

Sairos bu ihe nnochianya nke Kraist nke ga-amalite usoro itohapu ndi Chineke n'ibu ohu. Alaeze Medo-Peshia na-anochi anya alaeze nke isii nke amuma Akwukwo Nso, nke bu United States. United States nwere mpi abuo nke na-anochi anya Republicanism na Protestantism. Darios na-anochi anya mpi Republican nke United States, Sairos kwa na-anochi anya mpi Protestantism. Di ka Sairos malitere usoro itohapu ndi Chineke ka ha wughachi Jerusalem na ulo nso ahụ, otu a ka United States bu ala e welitere iji tohapu ndi a dooro n'agha n'ime ndokpu n'agha nke Babilon ime mmuo, ka e wee wuo ulo nso ime mmuo ahụ, nke ndi Millerite toro ntala ya. Ndokpu n'agha nkiti ahụ n'ime Babilon, ebe o di afọ iri asaa, bu ihe nnochianya nke ndokpu n'agha n'ime Babilon ime mmuo ruo afọ otu puku narị abuo na iri isii. United States bu ubu olaocha ahụ n'ihe oyiya Nebukadneza.

Alaeze nke ato nke ola kopa bu Gris, nke na-anochi anya alaeze zuru uwa onu. Alaeze ahụ bu Mba Ndi Di n'Otu, nke, n'ime Mkpughe iri na asaa, bu alaeze ahụ nke n'afọ 1798 na o biabeghi. Ndi eze iri nke Mkpughe iri na asaa kweoro inye alaeze ha n'aka ochichi ndi popu, bu alaeze nke asato, nke sitere n'ime asaa ahụ. Ha na-eme nkwekoria a n'ihia na United States na-amanye ha ime ya, nakwa n'ihia na "ifufe ano" nke Islam na-ebibi uwa, ndi a na-ahapu n'oge mmiri ikpeazu, nke na-amalite iwuzuo n'uju n'iwu Sunday na United States.

N'iwu Sunday na United States, Chineke na-eguzobe alaeze Ya nke "ebube" ka O na-ebuli ndi Ya elu di ka okoloto iji kpo umu Chineke ndi ozo ka ha si na Babilon puta. N'uzo di otu a, mpi Protestantism na-aputa n'ikpeazu, o dikwa elu kara nke mbu, n'ime nkwekoria ya na mpi abuo nke Medo-Persia. Ozugbo Mba Ndi Di n'Otu kwetara inyefe njikwa uwa n'aka ochichi papacy, a na-atohapu ifufe ano nke Islam, a na-echekwa alaeze uwa dum ihu n'agha ahụ nke sochiri onwu mpi mbu nke Gris, nke agbajiri ma muta mpi ano.

Mgbe oyiya ahụ ruru n'ukwu nke igwe (oru ochichi) na uru a gwakotara agwakota (oru uka) na mkpisi ukwu iri ahụ (eze iri), nkume ahụ e si n'ugwu piputa n'enweghi aka na-aku ukwu oyiya ahụ. Ndi Millerite ziri ezi banyere oyiya Daniel, dika ha puru isi buru ndi ziri ezi site n'onodu ha n'akuko amuma. Ma Alfa na Omega na-egosi mgbe niile njedebe site na mmalite, ma alaeze ano nke oyiya Nebukadneza na-anochi anya alaeze ano nkiti nke na-anochi anya ndi ibe ha nke mmuo n'ogwugwu uwa.

N'ihe gbasara alaeze di iche iche nke akuko ihe mere eme, Rom na-aputa dika nke asato, o bukwu n'ime asaa ahụ. N'ime Daniel isi nke asaa, Rom na-aputa dika nke asato, o bukwu n'ime asaa ahụ. N'ime Daniel isi nke asato, Rom na-aputa dika nke asato, o bukwu n'ime asaa ahụ. N'ime Mkpughe isi nke iri na asaa, Rom na-aputa dika nke asato, o bukwu n'ime asaa ahụ. N'ime Daniel isi nke abuo, nke na-anochi anya okwu mbu banyere alaeze ndi di na amuma nke Akwukwo Nso, Rom ime mmuo nke oge a na-aputa dika nke asato, o bukwu n'ime asaa ahụ. Ihe atu mbu (Alpha) nke alaeze ndi di na amuma nke Akwukwo Nso na-akowaputa nke ikpeazu (Omega).

"Anyi abatala n'oge a na-anochi anya oru nso nke Chineke site n'ukwu ihe oyiya ahụ, ebe e jikotara igwe na uru na-adokpu adokpu. Chineke nwere otu ndi nke Ya, ndi a hoputara, ndi nghota ha ga-adị nso, ndi na-ekwesighi igho ndi na-adighi nso site n'itinye n'elu ntala ahụ

osisi, ahijia akoro, na oka ahijia. Mkpuruobi o bula nke kwuru iwu Chineke n'eguzosi ike n'ihe ga-ahụ na ihe na-eme ka okwukwe anyi puta iche bu Sabbath nke ubochi nke asaa. O buru na ochichi asopuru Sabbath ahụ dika Chineke nyere n'iwu, o ga-eguzo n'ike Chineke ma burukwa ihe nchebe nke okwukwe ahụ e nyefere ndi nsọ otu ugboro. Ma ndi ndoro ndoro ochichi ga-akwado sabbath ugha ahụ, ha ga-agwakotakwa okwukwe okpukpe ha na idebe nwa a nke ochichi ndi popu, na-edobe ya n'elu Sabbath ahụ nke Onyenweanyi doro nsọ ma gozie, kewapuru ya ka mmadu debe ya nsọ, dika ihe iriba ama di n'etiti Ya na ndi Ya ruo puku ogbo. A na-anochi anya ngwakota nke aghugho uka na aghugho ochichi site n'igwe na uru. Njiko a na-eme ka ike niile nke uka diriwanye adighi ike. Inye uka ike nke ochichi a ga-eweta nsonaazu ojo. Ndi mmadu foro nke nta ka ha gafee oke ndidi Chineke. Ha etinyela ike ha n'ihe ndoro ndoro ochichi, ma jikoo onwe ha na ochichi ndi popu. Ma oge ga-abia mgbe Chineke ga-ata ndi mebiri iwu Ya ahuhu, oru ojo ha ga-alaghachikwutekwa ha." The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 4, 1168.

Alfa na Omega emewo ka nghota ziri ezi nke ndi osu uzo banyere Daniel 2 buru "ihe ohuru."

Onye ahụ nke nokwasiri n'ocheeze ahụ wee si, Lee, ana m eme ka ihe niile buru ohuru. O wee si m, Dee: n'ihia na okwu ndi a bu eziokwu ma kwesi ntukwasị obi. O wee si m, O mezuwo. Abụ m Alfa na Omega, mmalite na ogwugwu. M ga-enye onye akpiri na-akpo nku mmiri n'efu site n'isi iyi nke mmiri nke ndu. Mkpughe 21:5, 6.